

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 7. novembra 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Životné prostredie – Posudzovanie vplyvov určitých projektov na životné prostredie – Účasť verejnosti na rozhodovacom procese a prístup k spravodlivosti – Začiatok plynutia lehôt na podanie opravného prostriedku“

Vo veci C-280/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Symvoulis tis Epikrateias (Štátna rada, Grécko) z 21. marca 2018 a doručený Súdnemu dvoru 24. apríla 2018, ktorý súvisí s konaním:

Alain Flausch,

Andrea Bosco,

Estienne Roger Jean Pierre Albrespy,

Somateio „Syndesmos Iiton“,

Somateio „Elliniko Diktyo – Filoi tis Fysis“,

Somateio „Syllogos Prostatias kai Perithalpsis Agrias Zois – SPPAZ“

proti

Ypourgos Perivallontos kai Energeias,

Ypourgos Oikonomikon,

Ypourgos Tourismou,

Ypourgos Naftilias kai Nisiotikis Politikis,

za účasti:

105 Anonimi Touristikí kai Techniki Etaireia Ekmatallefsis Akiniton,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory J.-C. Bonichot (spravodajca), sudcovia M. Safjan a L. Bay Larsen,

generálna advokátka: J. Kokott,

* Jazyk konania: gréčtina.

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 27. marca 2019,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- A. Flausch, A. Bosco, E. R. J. P. Albrespy a Somateio „Syndesmos Iiton“, Somateio „Elliniko Diktyo – Filoi tis Fysis“ a Somateio „Syllogos Prostrasias kai Perithalpsis Agrias Zois – SPPAZ“, v zastúpení: G. Dellis a A. Chasapopoulos, dikigoroí,
- 105 Anonimi Touristiki kai Techniki Etaireia Ekmatallefsis Akiniton, v zastúpení: G. Giannakourou a D. Valasis, dikigoroí,
- grécka vláda, v zastúpení: K. Georgiadis, G. Karipsiadis, A. Banos a G. Papadaki, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: G. Gattinara, M. Noll Ehlers, M. Konstantinidis a M. Patakia, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 23. mája 2019,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 6 a 11 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 2012, s. 1, ďalej len „smernica o PVŽP“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu, ktorého účastníkmi sú páni Alain Flausch, Andrea Bosco a Estienne Roger Jean Pierre Albrespy, ako aj Somateio „Syndesmos Iiton“, Somateio „Elliniko Diktyo – Filoi tis Fysis“ a Somateio „Syllogos Prostrasias kai Perithalpsis Agrias Zois – SPPAZ“ na jednej strane a Ypourgos Perivallontos kai Energeias (minister pre životné prostredie a energie, Grécko), Ypourgos Oikonomikon (minister hospodárstva, Grécko), Ypourgos Tourismou (minister cestovného ruchu, Grécko) a Ypourgos Naftilias kai Nisiotikis Politikis (minister pre námorné veci a ostrovnú politiku, Grécko) vo veci zákonnosti aktov týkajúcich sa povolenia výstavby turistického komplexu na ostrove Ios (Grécko).

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 7 a 16 smernice o PVŽP znejú:

„(7) Povolenie prípravy verejných a súkromných projektov, ktoré budú mať pravdepodobne významné vplyvy na životné prostredie, by sa malo udeliť len po posúdení pravdepodobných významných vplyvov týchto projektov na životné prostredie. Takéto posúdenie by sa malo vykonať na základe primeraných informácií, ktoré poskytne navrhovateľ a ktoré môžu doplniť orgány a verejnosť, ktorej sa posudzovaný projekt pravdepodobne týka.

...

(16) Účinná účasť verejnosti pri prijímaní rozhodnutí umožňuje verejnosti vyjadrovať stanoviská a záujmy, ktoré môžu byť relevantné k daným rozhodnutiam a umožňuje osobe s rozhodovacou právomocou ich zohľadňovať, a tým zvyšovať zodpovednosť a transparentnosť rozhodovacieho procesu a prispievať k verejnému povedomiu o environmentálnych otázkach a podpore prijímaných rozhodnutí.“

4 Článok 1 ods. 2 tejto smernice stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú nasledujúce definície:

...

d) „verejnosť“ znamená jednu alebo viacero fyzických osôb alebo právnických osôb a v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom alebo praxou ich združenia, organizácie alebo skupiny;

e) „dotknutá verejnosť“ znamená verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá [je dotknutá alebo môže byť dotknutá – *neoficiálny preklad*], alebo má záujem na postupoch environmentálneho rozhodovania uvedeného v článku 2 ods. 2; na účely tejto definície sa predpokladá, že mimovládne organizácie, podporujúce ochranu životného prostredia a spĺňajúce požiadavky vnútroštátneho práva, majú záujem.

...“

5 Článok 2 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Členské štáty prijímú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že pred udelením povolenia sa pre všetky projekty, ktoré pravdepodobne budú mať významný vplyv na životné prostredie okrem iného z dôvodu ich charakteru, veľkosti alebo umiestnenia, bude vyžadovať povolenie a budú posúdené z hľadiska ich vplyvov. Tieto projekty sú definované v článku 4.“

6 Pokiaľ ide o účasť verejnosti na rozhodovacom procese, článok 6 ods. 2 až 5 smernice o PVŽP znie takto:

„2. Verejnosť je informovaná v ranom štádiu procesu rozhodovania týkajúceho sa životného prostredia uvedeného v článku 2 ods. 2 a najneskôr hneď, ako sa môže rozumne poskytnúť informácia buď prostredníctvom verejných oznamov, alebo inými vhodnými prostriedkami, ako sú elektronické médiá, ak sú k dispozícii, o týchto záležitostiach:

a) žiadosť o povolenie;

b) fakt, že projekt podlieha procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a kde je to relevantné, fakt, že sa uplatňuje článok 7;

c) podrobnosti o príslušných orgánoch zodpovedných za prijatie rozhodnutia, o tých, u ktorých sa dajú získať relevantné informácie, o tých, ktorým sa môžu zasielať pripomienky alebo otázky a podrobnosti o časovom rozvrhu zasielania pripomienok alebo otázok;

d) povaha možných rozhodnutí alebo návrh rozhodnutia, ak existuje;

e) uvedenie dostupnosti informácií zhromaždených podľa článku 5;

f) uvedenie času, miesta a spôsobu, ktorým sa relevantné informácie sprístupnia;

g) podrobnosti [podrobné podmienky – *neoficiálny preklad*] zabezpečenia účasti verejnosti podľa odseku 5 tohto článku.

3. Členské štáty zaistia, aby sa v primeranom časovom rámci sprístupnili dotknutej verejnosti:

- a) všetky informácie zhromaždené podľa článku 5;
- b) v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi hlavné správy a odporúčania vydané príslušnému orgánu alebo orgánom v čase, keď je dotknutá verejnosť informovaná v súlade s odsekom 2 tohto článku;
- c) v súlade s ustanoveniami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí [(Ú. v. EÚ L 41, 2003, s. 26; Mim. vyd. 15/007, s. 375)] iné informácie, ako sú uvedené v odseku 2 tohto článku, ktoré sú relevantné pre rozhodnutie v súlade s článkom 8 tejto smernice a ktoré sa stanú dostupnými po informovaní príslušnej verejnosti v súlade s odsekom 2 tohto článku.

4. Dotknutej verejnosti sa poskytnú včasné a účinné príležitosti zúčastniť sa procesov rozhodovania týkajúceho sa životného prostredia uvedených v článku 2 ods. 2 a na tento účel je oprávnená vyjadriť pripomienky a stanoviská, kým sú ešte príslušnému orgánu alebo orgánom otvorené všetky možnosti, predtým ako sa rozhodne o žiadosti o povolenie.

5. Podrobné úpravy [podrobné podmienky – *neoficiálny preklad*] pre informovanie verejnosti (napríklad vyvesenie plagátov v určitom okruhu alebo zverejnenie v miestnej tlači) a konzultácií s dotknutou verejnosťou (napríklad písomnými zásielkami alebo prostredníctvom verejnej ankety) určia členské štáty.“

7. Pokiaľ ide o rozhodnutie o projekte, článok 9 ods. 1 smernice o PVŽP stanovuje:

„Ak sa rozhodlo o udelení alebo zamietnutí povolenia, príslušný orgán alebo orgány o tom informujú verejnosť v súlade s vhodnými postupmi...“

8. Pokiaľ ide o opravné prostriedky, článok 11 tejto smernice stanovuje:

„1. Členské štáty zaistia, aby v súlade s príslušným vnútroštátnym právnym systémom, dotknutá verejnosť:

- a) ktorá má dostatočný záujem, alebo
- b) ak pretrváva porušovanie [ktorá tvrdí, že došlo k porušeniu – *neoficiálny preklad*] práva v prípadoch, kde to právne predpisy členského štátu upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku,

mala prístup k opravným prostriedkom pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona s cieľom napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, skutku alebo nečinnosti [rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia – *neoficiálny preklad*], ktoré sú predmetom ustanovení tejto smernice o účasti verejnosti.

2. Členské štáty určia, v akom štádiu možno napadnúť rozhodnutia, skutky alebo nečinnosť [rozhodnutia, úkony alebo opomenutia – *neoficiálny preklad*].

3. O tom, čo predstavuje dostatočný záujem a porušovanie práva, rozhodnú členské štáty v súlade s cieľom poskytnúť dotknutej verejnosti široký prístup k spravodlivosti. ...“

Grécke právo

- 9 § 1 ods. 1 zákona č. 4014/2011 o environmentálnom povoľovaní stavebných diel a činností, environmentálnej regulácii stavieb bez stavebného povolenia a ďalších ustanoveniach v právomoci Ministerstva pre životné prostredie, energie a klimatickú zmenu (FEK A' 209), rozdeľuje projekty verejného sektora a súkromného sektora do dvoch tried (A a B) v závislosti od ich vplyvov na životné prostredie. Do prvej triedy (A) sú zahrnuté stavebné diela a činnosti, ktoré pravdepodobne budú mať podstatné vplyvy na životné prostredie a pre ktoré je na účely prijatia osobitných podmienok a obmedzení na ochranu životného prostredia nutné vypracovať posúdenie vplyvu na životné prostredie (ďalej len „PVŽP“). Do druhej triedy (B) patria projekty s menším vplyvom na životné prostredie.
- 10 § 3, 4 a 19 zákona č. 4014/2011 upravujú účasť verejnosti. Podľa § 12 zákona č. 4014/2011 sa rôzne povolenia zahrnú do jedného rozhodnutia o schválení environmentálnych podmienok (ďalej len „RSEP“).
- 11 § 30 ods. 9 zákona č. 4014/2011 obsahuje prechodné ustanovenie, podľa ktorého sa do zavedenia elektronického environmentálneho registra zachováva platnosť doterajších ustanovení týkajúcich sa konzultácií so zúčastnenými subjektmi a postupu účasti verejnosti v rámci udeľovania environmentálneho povolenia. Podľa týchto ustanovení sa tento postup začína vyvesením oznámenia s informáciami o projekte na úradnej tabuli v priestoroch úradu dotknutého kraja a uverejnením informácií o projekte v miestnej tlači spolu s výzvou, aby sa každá dotknutá osoba oboznámila s PVŽP a vyjadrila svoj názor.
- 12 Podľa § 19a zákona č. 4014/2011 sa musí RSEP povinne uverejniť na internetovej stránke do jedného mesiaca po jeho prijatí. V prípade nedodržania tejto lehoty jeho platnosť zaniká. Uverejnenie RSEP na osobitnej internetovej stránke sa považuje za uverejnenie podľa zákona a zakladá domnienku, že ktorákoľvek dotknutá osoba sa o ňom dozvedela, takže mohla využiť svoje právo podať žalobu o neplatnosť alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok.
- 13 Podľa § 46 prezidentského dekrétu č. 18/1989 o kodifikácii zákonných ustanovení týkajúcich sa Štátnej rady (FEK A' 8) pokiaľ nie je ustanovené inak, možno žalobu o neplatnosť podať v lehote 60 dní (90 dní v prípade nerezidentov) plynúcej odo dňa nasledujúceho po doručení napadnutého aktu alebo odo dňa jeho uverejnenia, ak je uverejnenie stanovené zákonom alebo od okamihu, keď žalobca nadobudol úplnú znalosť o akte. V zmysle tohto ustanovenia, ako ho vykladá ustálená judikatúra, pokiaľ zákon vyžaduje, aby bol individuálny správny akt uverejnený podľa osobitných pravidiel, lehota na podanie žaloby o neplatnosť tohto aktu začína pre dotknuté osoby plynúť od doručenia aktu alebo od dátumu, kedy sa dozvedeli o jeho obsahu, a pokiaľ ide o dotknuté tretie osoby, od uverejnenia uvedeného aktu.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 14 Spor vo veci samej sa týka zámeru výstavby turistického komplexu na ostrove Ios. Tento ostrov v rámci súostrovia Kyklady patriaci do regiónu Južné egejské ostrovy (Grécko), sa rozkladá na ploche približne 100 km² obývaných približne 2 000 trvalými obyvateľmi.
- 15 Sporný projekt predpokladá výstavbu hotela, kúpeľného centra, ďalších ubytovacích priestorov a podporných stavieb a zariadení, ako je odsolovacia jednotka, prístavné zariadenia, umelé pláže, most spájajúci ostrovček s pevninou, cestná sieť a ďalšia infraštruktúra. Projekt je naplánovaný na parcele s rozlohou 27 ha, na ktorej má byť umiestnených viac než 18 ha zastavanej plochy. Zámer zahŕňa využitie pobrežia, prílivového pobrežného pásma a námorného priestoru.
- 16 V súlade s gréckou právnou úpravou uplatniteľnou na stavebné diela patriace do triedy projektu, o ktorý ide vo veci samej, teda triedy A, sa uskutočnilo PVŽP.

- 17 Dňa 2. augusta 2013 bola v miestnom denníku ostrova Syros (*Koini Gnomi*), ako aj v kanceláriách regiónu Južné egejské ostrovy nachádzajúcich sa na ostrove Syros (Grécko) vzdialenom od ostrova Ios 55 námorných míľ, uverejnená výzva pre všetky osoby, ktoré majú záujem zúčastniť sa PVŽP. Na Syrose sa nachádzala aj dokumentácia k PVŽP a mali sa na ňom uskutočniť aj konzultácie.
- 18 Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že medzi ostrovmi Ios a Syros sa neprevádzkuje každodenné spojenie, pričom takéto spojenie z dôvodu neexistencie vysokorýchlostného plavidla na tejto trase trvá niekoľko hodín a cena za lístok nie je zanedbateľná.
- 19 Dňa 8. augusta 2014 prijali minister pre životné prostredie a energie a minister cestovného ruchu RSEP, ktorými sa schvaľuje projekt výstavby turistického komplexu na ostrove Ios, a environmentálne požiadavky, ktoré sa naň vzťahujú.
- 20 Toto rozhodnutie bolo 11. augusta 2014 umiestnené na internetový portál *Diavgeia* určený na zverejňovanie a 8. septembra 2014 bolo uverejnené na internetovej stránke Ministerstva životného prostredia www.aepo.ypeka.gr (ďalej len „internetová stránka Ministerstva životného prostredia“) v súlade s § 19a zákona č. 4014/2011.
- 21 Pred vnútroštátnym súdom žalobcovia vo veci samej, teda tri fyzické osoby, ktoré sú vlastníkami nehnuteľností na ostrove Ios, ale majú bydlisko v Belgicku, Taliansku, resp. vo Francúzsku, ako aj tri združenia, napadli RSEP z 8. augusta 2014 žalobou podanou až 19. februára 2016.
- 22 Poslední menovaní tvrdia, že sa s RSEP z 8. augusta 2014 oboznámili až 22. decembra 2015, teda v deň, keď si mohli všimnúť začatie terénnych prác.
- 23 Spoločnosť 105 Anonimi Touristiki kai Techniki Etaireia Ekmatallefsis Akiniton, ktorá je držiteľkou schválení a povolení týkajúcich sa projektu, vstúpila do konania ako vedľajší účastník konania a vzniesla námietku oneskoreného podania žaloby.
- 24 Za týchto podmienok Symvoulío tis Epikrateias (Štátna rada, Grécko) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa články 6 a 11 smernice [2011/92] v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie vykladať v tom zmysle, že sú s nimi zlučiteľné ustanovenia vnútroštátneho práva, ako sú ustanovenia uvedené v bodoch 8, 9 a 10 [návrhu na začatie prejudiciálneho konania], podľa ktorých postupy predchádzajúce prijatiu rozhodnutia o schválení environmentálnych podmienok pre stavebné diela a činnosti, ktoré majú významný vplyv na životné prostredie (konkrétne uverejnenie štúdií posúdenia vplyvu na životné prostredie, informovanie verejnosti a účasť verejnosti na konzultáciách) v zásade uskutočňuje a kontroluje väčšia správna jednotka, ktorou je región, a nie dotknutá obec?

2. Majú sa články 6 a 11 smernice [2011/92] v spojení s článkom 47 [Charty základných práv] vykladať v tom zmysle, že je s nimi zlučiteľný systém ustanovení vnútroštátneho práva opísaný v tých istých bodoch, ktorý v konečnom dôsledku stanovuje, že uverejnenie rozhodnutí o schválení environmentálnych podmienok pre stavebné diela a činnosti, ktoré majú významný vplyv na životné prostredie, ich umiestnením na osobitnej internetovej stránke zakladá domnienku o úplnom oboznámení sa s nimi pre každú dotknutú osobu na účely podania opravného prostriedku podľa účinnej právnej úpravy [podanie žaloby o neplatnosť na Symvoulío tis Epikrateias (Štátna rada)] v lehote šesťdesiat dní, ak sa zohľadnia ustanovenia právnych predpisov o uverejnení štúdií posúdenia vplyvu na životné prostredie, informovaní verejnosti a jej účasti na postupe schvaľovania environmentálnych podmienok pre takéto stavebné diela a činnosti, ktoré prisudzujú hlavnú úlohu v týchto postupoch väčšej správnej jednotke, ktorou je región, a nie dotknutej obci?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 25 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 smernice o PVŽP vykladať v tom zmysle, že členský štát môže uskutočňovať úkony účasti verejnosti na rozhodovacom procese o projekte na úrovni sídla príslušného regionálneho správneho orgánu, a nie na úrovni jednotky obce, v ktorej sa má tento projekt uskutočniť.
- 26 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že článok 6 ods. 5 smernice o PVŽP výslovne vyhradzuje členským štátom, aby určili podrobné podmienky pre informovanie verejnosti a konzultácie s dotknutou verejnosťou.
- 27 Za týchto podmienok v prípade neexistencie pravidiel stanovených právom Únie, pokiaľ ide o procesné postupy, v súlade s ktorými by mali členské štáty postupovať, aby splnili svoje povinnosti v oblasti informovania a účasti verejnosti na rozhodovacom procese v oblasti životného prostredia, podľa ustálenej judikatúry prináleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu, aby upravil tieto postupy na základe zásady procesnej autonómie, avšak pod podmienkou, že tieto postupy nebudú menej výhodné ako postupy upravujúce podobné situácie vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a že v praxi nebudú znemožňovať alebo nadmerne sťažovať výkon práv priznaných právnym poriadkom Únie (zásada efektivity) (pozri analogicky rozsudok z 20. októbra 2016, Danqua, C-429/15, EU:C:2016:789, bod 29).
- 28 Na úvod je potrebné rozptýliť všetky pochybnosti, pokiaľ ide o dodržanie podmienky týkajúcej sa zásady ekvivalencie v situácii žiadosti o vydanie environmentálneho povolenia, o akú ide vo veci samej. S výhradou overenia, ktoré prináleží vnútroštátnemu súdu, totiž zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nevyplyva, a ani to nikto netvrdil, že by sa podobné situácie riadili vnútroštátnymi procesnými postupmi, ktoré sú výhodnejšie než procesné postupy stanovené na vykonanie smernice o PVŽP a použité vo veci samej.
- 29 Naopak, pokiaľ ide o zásadu efektivity, vnútroštátny súd si kladie otázku vo vzťahu k trom aspektom postupu, o ktorý ide vo veci samej.
- 30 V prvom rade poukazuje na spôsob, akým bola verejnosť informovaná o existencii projektu a konzultáciách, ktoré sa vo vzťahu k nemu majú uskutočniť.
- 31 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa článku 6 ods. 4 smernice o PVŽP musia príležitosti zúčastniť sa v skorom štádiu na rozhodovacom procese týkajúcom sa životného prostredia, ktoré sa majú poskytnúť dotknutej verejnosti, spĺňať podmienku účinnosti.
- 32 V dôsledku toho, ako uviedla generálna advokátka v bode 53 svojich návrhov, nestačí použiť ľubovoľnú formu oznámenia danej veci. Príslušné orgány sa totiž musia uistiť, že použité informačné kanály je rozumne možné považovať za vhodné na to, aby sa oznámenie skutočne dostalo k dotknutej verejnosti, aby sa jej tak poskytla primeraná možnosť informovať sa o plánovaných činnostiach, rozhodovacom procese a svojich možnostiach zúčastniť sa na konaní v jeho skorom štádiu.
- 33 Vnútroštátnemu súdu prináleží určiť, či boli tieto požiadavky dodržané v konaní, ktoré predchádzalo sporu vo veci samej.

- 34 S cieľom poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď je však možné uviesť, že vzhľadom na to, že ku dňu uverejnenia výzvy na účasť na PVŽP mala väčšina dotknutých osôb bydlisko alebo vlastnila nehnuteľnosť na ostrove Ios, vyvesenie oznámenia v priestoroch regionálneho správneho sídla na ostrove Syros, hoci aj sprevádzané uverejnením v miestnom denníku ostrova Syros, podľa všetkého nebolo takej povahy, aby primerane prispelo k informovanosti dotknutej verejnosti.
- 35 Opačné posúdenie by mohlo vyplývať iba zo zistenia, že predmetný miestny denník mal na ostrove Ios značné pokrytie distribúcie a veľkú čítanosť. Ak to tak nebolo, formy oznámenia použité vo veci samej by bolo možné považovať za dostatočné len vtedy, ak by neexistovali iné vhodnejšie spôsoby oznámenia, ktoré mohli príslušné orgány použiť bez toho, aby si to od nich vyžadovalo neprimerané úsilie, ako je vyvesenie oznámenia na najnavštevovanejších miestach ostrova Ios alebo na samotnom mieste uskutočnenia tohto projektu.
- 36 Keďže Súdny dvor nemá k dispozícii presné informácie o spôsoboch distribúcie miestneho denníka na ostrove Ios, príslúcha vnútroštátnemu súdu overiť, či vzhľadom na úvahy uvedené v predchádzajúcom bode bolo informovanie dotknutej verejnosti o predmetnom konaní primerané.
- 37 Vnútroštátny súd má v druhom rade výhrady voči miestu, kde bola verejnosti sprístupnená dokumentácia obsahujúca informácie o projekte, o ktorý ide vo veci samej.
- 38 V tejto súvislosti platí, že podmienky prístupu k dokumentácii v rámci postupu účasti verejnosti musia dotknutej verejnosti umožňovať účinne uplatniť svoje práva, z čoho vyplýva, že uvedená dokumentácia musí byť ľahko prístupná.
- 39 Prípadné ťažkosti, s ktorými sa dotknutá verejnosť stretáva pri tomto úsilí, môžu byť napriek tomu odôvodnené existenciou neprimeranej administratívnej záťaže na strane príslušného orgánu.
- 40 Hoci je na vnútroštátnom súde, aby určil, či boli takéto požiadavky dodržané v konaní, ktoré viedlo k sporu vo veci samej, je potrebné poukázať na to, že toto posúdenie, ako uviedla generálna advokátka v bodoch 71 a 72 svojich návrhov, bude musieť zohľadniť úsilie, ktoré musela dotknutá verejnosť vynaložiť na prekonanie vzdialenosti z ostrova Ios na ostrov Syros, ako aj možnosti, ktoré mali príslušné orgány, aby za cenu primeraného úsilia umožnili sprístupnenie dokumentácie na ostrove Ios.
- 41 Pochybnosti vnútroštátneho súdu sa v treťom a poslednom rade týkajú toho, akým spôsobom sa uskutočnila konzultácia na ostrove Syros.
- 42 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa článku 6 ods. 5 smernice o PVŽP členské štáty určia podrobné podmienky konzultácií s dotknutou verejnosťou, pričom toto ustanovenie len ako príklad uvádza konzultácie „písomnými zásielkami alebo prostredníctvom verejnej ankety“.
- 43 Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či bola v tejto súvislosti v konaní, o ktoré ide vo veci samej dodržaná zásada efektivity, a to tak, že posúdi dodržanie podobných požiadaviek, ako sú uvedené v bodoch 38 a 39 tohto rozsudku.
- 44 V dôsledku toho je na prvú otázku potrebné odpovedať tak, že článok 6 smernice o PVŽP sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát uskutočňoval úkony účasti verejnosti na rozhodovacom procese o projekte na úrovni sídla príslušného regionálneho správneho orgánu, a nie na úrovni jednotky obce, v ktorej sa má tento projekt uskutočniť, ak konkrétne uplatňované podmienky nezaručujú dotknutej verejnosti skutočné dodržanie jej práv, čo príslúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

O druhej otázke

- 45 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú články 9 a 11 smernice o PVŽP vzhľadom na odpoveď na prvú otázku vykladať v tom zmysle, že bránia takej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje, že oznámenie schválenia projektu na osobitnej internetovej stránke vyvoláva začiatok plynutia lehoty 60 dní na podanie opravného prostriedku.
- 46 Na úvod je potrebné pripomenúť, že článok 11 smernice o PVŽP, ktorého sa čiastočne týka táto otázka, bol vyložený v tom zmysle, že jeho pôsobnosť sa obmedzuje na aspekty sporu spočívajúce v uplatnení práva dotknutej verejnosti zúčastniť sa na rozhodovacom procese podľa podrobných pravidiel stanovených v tejto oblasti touto smernicou. Naopak opravné prostriedky založené na akomkoľvek inom pravidle uvedenej smernice, a o to viac opravné prostriedky založené na akomkoľvek inom právnom predpise Únie alebo členských štátov, nepatria do pôsobnosti tohto článku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. marca 2018, North East Pylon Pressure Campaign a Sheehy, C-470/16, EU:C:2018:185, body 36 a 39).
- 47 Vzhľadom na uvedené sa článok 11 smernice o PVŽP uplatní v situácii, o akú ide vo veci samej, aj keď sa opravný prostriedok týka iba rozhodnutia o povolení, a nie otázok účasti verejnosti na rozhodovacom procese.
- 48 Článok 11 ods. 2 smernice o PVŽP totiž stanovuje, že členské štáty určia, v akom štádiu možno napadnúť rozhodnutia, úkony alebo opomenutia podľa článku 11 ods. 1 tejto smernice.
- 49 Z odpovede gréckej vlády na otázku Súdneho dvora položenú na pojednávaní pritom vyplýva, že helénske právo stanovuje, že prípadné nedostatky účasti verejnosti sa musia vytykať v rámci žaloby proti konečnému rozhodnutiu o povolení.
- 50 Ďalej je potrebné uviesť, že podľa článku 9 ods. 1 smernice o PVŽP majú príslušné orgány v súlade s príslušnými postupmi informovať verejnosť o rozhodnutí o udelení alebo zamietnutí povolenia. Hoci toto ustanovenie stanovuje určité podmienky týkajúce sa obsahu tohto oznámenia, nevyjadruje sa k postupu, ktorý sa má dodržať.
- 51 Keďže v smernici o PVŽP nie je stanovené žiadne pravidlo týkajúce sa začiatku plynutia a počítanie lehôt na podanie opravného prostriedku, je potrebné konštatovať, že úmyslom normotvorcu Únie bolo vyhradiť tieto otázky procesnej autonómii členských štátov v súlade so zásadami ekvivalencie a efektivity uvedenými v bode 27 tohto rozsudku, pričom z dôvodov, ktoré sú analogické dôvodom uvedeným v bode 28 tohto rozsudku, ide v prejednávanej veci len o druhú z týchto dvoch zásad.
- 52 V tejto súvislosti je potrebné rozptýliť pochybnosti vnútroštátneho súdu týkajúce sa zásady efektivity, pokiaľ ide o samotné uverejnenie rozhodnutia na internete alebo existenciu lehoty na podanie opravného prostriedku.
- 53 Článok 6 ods. 2 smernice o PVŽP totiž ako prostriedok komunikácie na informovanie verejnosti výslovne uvádza elektronické médiá, ak sú k dispozícii.
- 54 Pokiaľ ide o lehoty na podanie žaloby, je potrebné pripomenúť, že ako uznal Súdny dvor, stanovenie primeraných lehôt na podanie žalôb pod hrozbou zániku práva v záujme právnej istoty, ktorá chráni tak dotknutú osobu, ako aj dotknutý správny orgán, hoci ako vyplýva z podstaty takýchto lehôt, ich uplynutie spôsobuje úplné alebo čiastočné zamietnutie podanej žaloby, je v súlade so zásadou efektivity (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. decembra 2017, Caterpillar Financial Services, C-500/16, EU:C:2017:996, bod 42).

- 55 Súdny dvor nepovažuje za nadmerné sťaženie, ak sa stanoví lehota na podanie opravného prostriedku, ktorá začne plynúť až odo dňa, keď sa dotknutá osoba dozvedela o oznámení, alebo sa o ňom prinajmenšom mala dozvedieť (pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. februára 2003, Santex, C-327/00, EU:C:2003:109, body 55 a 57; zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, bod 45, ako aj z 8. septembra 2011, Rosado Santana, C-177/10, EU:C:2011:557, bod 96).
- 56 Naopak, so zásadou efektivity by bolo nezlučiteľné vyžadovať od určitej osoby dodržanie lehoty, ak konanie vnútroštátnych orgánov spolu s existenciou lehoty viedlo k tomu, že dotknutá osoba bola úplne pozbavená možnosti uplatniť si svoje práva pred vnútroštátnymi súdmi, t. j. ak oneskorené podanie žaloby zapríčinili vnútroštátne orgány svojím správaním (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. mája 2011, Iaia a i., C-452/09, EU:C:2011:323, bod 21).
- 57 Napokon z článku 11 ods. 3 smernice o PVŽP vyplýva, že členské štáty musia pri stanovovaní pravidiel pre opravné prostriedky v oblasti účasti verejnosti na rozhodovacom procese sledovať cieľ širokého prístupu k spravodlivosti (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. apríla 2013, Edwards a Pallikaropoulos, C-260/11, EU:C:2013:221, body 31 a 44, ako aj zo 17. októbra 2018, Klohn, C-167/17, EU:C:2018:833, bod 35).
- 58 V tejto súvislosti možno uviesť, že ako vyplýva z odpovede na prvú otázku, dotknutá verejnosť musí byť informovaná o povoľovacom konaní a o svojich možnostiach zúčastniť sa na tomto konaní primeraným spôsobom a dostatočne vopred. Ak by to tak nebolo, členovia dotknutej verejnosti by nemohli očakávať, že budú informovaní o konečnom rozhodnutí týkajúcom sa povolenia.
- 59 To platí najmä za takých podmienok, o aké ide vo veci samej. Samotná skutočnosť, že rozhodnutie o povolení je *ex post* k dispozícii na internetovej stránke Ministerstva životného prostredia, totiž nemôže byť považovaná za dostatočnú z hľadiska zásady efektivity, pretože v prípade, že neexistovali dostatočné informácie o začatí postupu účasti verejnosti, nemožno vo vzťahu k nikomu predpokladať, že sa informoval o uverejnení príslušného konečného rozhodnutia.
- 60 V dôsledku toho je na druhú otázku potrebné odpovedať tak, že články 9 a 11 smernice o PVŽP sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia takej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá vedie k tomu, že voči členom dotknutej verejnosti možno namietat zmeškanie lehoty na podanie opravného prostriedku, ktorá začína plynúť od oznámenia povolenia projektu na internete, pokiaľ títo členovia dotknutej verejnosti nemali predtým primeranú možnosť informovať sa o povoľovacom konaní podľa článku 6 ods. 2 tejto smernice.

O trovách

- 61 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát uskutočňoval úkony účasti verejnosti na rozhodovacom procese o projekte na úrovni sídla príslušného regionálneho**

správneho orgánu, a nie na úrovni jednotky obce, v ktorej sa má tento projekt uskutočniť, ak konkrétne uplatňované podmienky nezaručujú dotknutej verejnosti skutočné dodržanie jej práv, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

2. Články 9 a 11 smernice 2011/92 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia takej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá vedie k tomu, že voči členom dotknutej verejnosti možno namietat zmeškanie lehoty na podanie opravného prostriedku, ktorá začína plynúť od oznámenia povolenia projektu na internete, pokiaľ títo členovia dotknutej verejnosti nemali predtým primeranú možnosť informovať sa o povoľovacom konaní podľa článku 6 ods. 2 tejto smernice.

Podpisy